

پیش‌بینی عملکرد خانواده بر اساس رابطه سبک‌های دلبستگی، تعهد مذهبی و سازگاری زناشویی دانشجویان متأهل

آراس رسولی^۱، زری کهریزی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی عملکرد خانواده با متغیرهای پیش‌بین سبک‌های دلبستگی، تعهد مذهبی و سازگاری زناشویی دانشجویان متأهل به روش توصیفی از نوع همبستگی انجام شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان متأهل دانشگاه فرهنگیان کرمانشاه در سال ۱۳۹۷ بود که تعداد ۲۰۰ نفر از ایشان به روش نمونه‌گیری هدفمند جهت ورود به پژوهش انتخاب شدند. اطلاعات پژوهش با استفاده از پرسش‌نامه‌های سازگاری زن و شوهر، دلبستگی بزرگسال، تعهد مذهبی و پرسش‌نامه عملکرد خانواده جمع‌آوری و داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن، تعهد مذهبی و سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده رابطه مثبت و معنادار و بین سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی و ناایمن دوسوگرا با عملکرد خانواده رابطه منفی معناداری وجود دارد. براین اساس، سبک دلبستگی ایمن، سازگاری زناشویی و تعهد مذهبی به ترتیب پیش‌بینی‌کننده عملکرد خانواده است.

واژگان کلیدی: سبک‌های دلبستگی، تعهد مذهبی، سازگاری زناشویی، عملکرد خانواده.

نوع مقاله: پژوهشی تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۸/۲۲ تاریخ بازنگری: ۱۳۹۸/۱۰/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۲/۱۵
۱. استادیار گروه مشاوره، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران. (نویسنده مسئول)

Email: aras.۱۳۵۷@yahoo.com

۲. کارشناس ارشد مشاوره خانواده، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

Email: z.kahrizi۴@gmail.com

The Prediction of Family Function Based on the Relationship among Married Students' Attachment Styles, Religious Commitment, and Marital Compatibility

Aras Rasouli¹, Zari Kahrizi²

This descriptive-correlational study was conducted with the purpose of investigating family function based on the relationship among married students' attachment styles, religious commitment, and marital compatibility. The population included all married students of Farhangian University in Kermanshah in 2018 and 200 students were selected by the purposive sampling for this study. The data were collected by the questionnaires of couple compatibility, adult attachment, religious commitment, and family function, and they were analyzed by the Pearson correlation coefficient and regression analysis. The results demonstrated that secure attachment, religious commitment, and marital compatibility have significant and positive relationships with family function, and avoidant/ambivalent insecure attachment has a significant and negative relationship with family function. Therefore, secure attachment style, marital compatibility, and religious commitment, respectively, predict family function.

Keywords: attachment styles, religious commitment, marital compatibility, family function.

Paper Type: Research

Data Received: 2019/11/13

Data Revised: 2019/12/31

Data Accepted: 2020/05/04

1. Assistant Professor of Department of Counseling, Islamic Azad University, Kermanshah Branch, Kermanshah, Iran.
(Corresponding Author)

Email: aras.1357@yahoo.com

2. M.A. in Family Counseling, Islamic Azad University, Kermanshah Branch, Kermanshah, Iran.

Email: z.kahrizi40@gmail.com

خانواده مهمترین نهاد تربیتی جامعه و نخستین پرورشگاه فرد است. عملکرد خانواده به عواملی مثل توانایی خانواده در هماهنگی با تغییرات، حل تضادها و تعارضات، همبستگی بین اعضا، موفقیت در اعمال الگوهای انضباطی، رعایت حد و مرز بین افراد و اجرای مقررات و اصول در این نهاد با هدف حفاظت از کل سیستم خانواده بستگی دارد. (کاندون، کاربندا، بویس و گمبل، ۲۰۱۳). خانواده واحدی عاطفی و اجتماعی و کانون رشد و التیام، تغییر و تحول، آسیب شناسی اعضا و روابط بین آنهاست. این نهاد، عامل همبستگی، تعادل اجتماعی و رکن اصلی جامعه است که در هر نسلی کارکرد خاص خود را دارد که این کارکرد در الگوهای تعاملاتی اعضایش تجلی می‌کند. ملاک کارایی خانواده عدم وجود فشار روانی، تعارض و مشکلات آن نیست بلکه کارایی خانواده میزان توانایی آن در تحقق وظایف و کارکردهایش می‌باشد. بنابراین، ناکارآمدی و آسیب خانواده در انجام وظایف و کارکردهایش باعث آسیب زوجین می‌شود (عبادت‌پور، نوابی‌نژاد، شفیع‌آبادی و فلسفی‌نژاد، ۱۳۹۲). خانواده کهن‌ترین نهاد اجتماعی است که با روابط زناشویی یا پیوند زن و شوهر آغاز می‌شود و پایداری یا ناپایداری آن به کیفیت این رابطه بستگی دارد (خجسته‌مهر، ۱۳۸۴).

عوامل مختلفی در پایداری ازدواج و استحکام خانواده مؤثر است که یکی از مهمترین آنها دل‌بستگی است. نظریه دل‌بستگی، چهارچوبی فراهم می‌کند که به فهم بهتر روابط زناشویی و شیوه‌های مقابله با تعارض زوج‌ها کمک می‌نماید. (احمدزاده، فرامرزی، شمسی و صمدی، ۱۳۹۱) سبک‌های دل‌بستگی به مدل‌های درون‌کاری معینی از دل‌بستگی اشاره دارد که شکل پاسخ‌های رفتاری افراد به جدایی از نگاره‌های دل‌بستگی و پیوند مجدد با این نگاره‌ها را تعیین می‌کند (بشارت، ۲۰۱۲). دل‌بستگی، پیوند هیجانی پایداری است که بین کودک و مادر یا افرادی که نوزاد به‌طور منظم با آنها تعامل دارد، ایجاد می‌شود (خجسته‌مهر، احمدی میل‌اسی و سودانی، ۱۳۹۳). افراد با سبک دل‌بستگی اجتنابی اهمیت برقراری روابط صمیمی را نادیده می‌گیرند و کمتر توسط همسران خود حمایت می‌شوند. سبک دل‌بستگی ایمن ناشی از وجود تعاملات گرم و مثبت است و افراد با سبک دل‌بستگی ایمن، نسبت به خود و شخص مورد علاقه‌شان

و نسبت به روابط فردیشان مثبت فکر می‌کنند. افراد با سبک دلبستگی ناایمن، نسبت به خود نگرش منفی دارند و به دیگران بی‌اعتمادند؛ این افراد در روابط نزدیک خود حسود هستند. آنها در روابط خود با نگرش خواستن برای نزدیک شدن، تماس برقرار می‌کنند، اما در مورد ترس از طردشدن نیز دل‌مشغولی دارند (صدیقی ارفع، رحیمی و قدوسی، ۱۳۹۳).

از جمله عوامل شکل‌گیری شخصیت در بزرگسالی، کیفیت دلبستگی در زمان کودکی است. بنابراین، بررسی نظریه دلبستگی می‌تواند راهی برای مطالعات مورد نظر در زمینه رشد و شکل‌گیری شخصیت افراد فراهم آورد. بسیاری از مطالعات، نگرش‌های منفی را پیش‌بینی‌کننده افسردگی و اضطراب در بزرگسالی می‌دانند. براساس برخی از پژوهش‌ها، الگوهای دلبستگی ناایمن مرتبط با عزت‌نفس پایین، نگرش‌های غیر عملکردی و سبک‌های اسناددهی منفی در بزرگسالی هستند. برخی دیگر از پژوهش‌ها نشان دادند که بین اجتناب و اضطراب (مؤلفه‌های دلبستگی) رابطه منفی وجود دارد (رک، صیدی، فلاح تفتی، صادقی و رضایی، ۱۳۹۱). پژوهش رضایورمیر صالح، عینی، آیین پرست و حشمتی (۱۳۹۳) رابطه سبک‌های دلبستگی و اثربخشی درمان مبتنی بر دلبستگی بر عملکرد خانواده مادران دارای سبک دلبستگی ناایمن را بررسی کرده است که نشان می‌دهد بین نمرات کلی و زیرمقیاس‌های عملکرد خانواده در گروه آزمایش و کنترل پس از درمان و در مرحله پیگیری، تفاوت معناداری وجود دارد. براین اساس، می‌توان گفت که درمان مبتنی بر دلبستگی بر بهبود عملکرد خانواده زنان دارای سبک دلبستگی ناایمن مؤثر است.

یکی از عوامل تأثیرگذار بر زندگی زناشویی داشتن اعتقادات و تعهدات مذهبی است. تعهد مذهبی به معنای فکر، احساس و رفتار مطابق با باورها و آموزه‌های یک نظام مذهبی می‌باشد. به بیان دیگر، تعهد مذهبی نشان‌دهنده جایگاه مذهب در زندگی فردی و اجتماعی، رعایت ارزش‌ها و پایبندی به باورها در زندگی روزمره، انجام اعمال و آیین‌های مذهبی و مشارکت در فعالیت سازمان‌های مذهبی است. (هیل، مک‌کالو، سویرس و لارسون، ۲۰۰۰)

تعهد مذهبی به دو بخش تقسیم می‌شود که عبارتند از: یکی تعهد مذهبی درون فردی (شامل اعتقادات و باورهای شخصی) و تعهد مذهبی برون فردی (شامل فعالیت‌ها و اعمال

مذهبی هر فرد) (ورثینگتون، وید، هایت، مک‌کالو، بری و رایپلی، ۲۰۰۳). مذهب شامل رهنمودهایی برای زندگی و ارائه‌دهنده سامانه باورها و ارزش‌هاست که این ویژگی‌ها می‌توانند زندگی زناشویی را متأثر سازد؛ این رهنمودها شامل قوانینی در مورد روابط جنسی، نقش‌های جنسیتی، از خودگذشتگی و حل تعارضات در روابط زناشویی است. دین برای انسان، باور و موهبتی الهی است که فرد را در برابر بسیاری از ناملايمات تجهیز می‌کند. دین‌داری باعث صبر و بردباری، احساس همدلی و انعطاف‌پذیری در روابط با دیگران می‌شود. این ویژگی‌ها در روابط زن و شوهر نقش دارند و باعث رضایت زناشویی بیشتر می‌گردد (یوسفی‌پور، کیمیایی و کارشکی، ۱۳۹۵). نتایج پژوهش یوسفی‌پور و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد که تعهد مذهبی و سبک دلبستگی با سازگاری زناشویی رابطه معنی‌داری دارد. همچنین پژوهشگران معتقدند که سبک‌های دلبستگی با باورها و رفتارهای مذهبی مرتبط است (لوپز، ریچس، پولارد و هوک، ۲۰۱۱)؛ افراد مذهبی، تمایل دارند ازدواج رضایت‌بخشی داشته باشند و سطوح بالاتری از رضایت زناشویی و تعهد را تجربه می‌کنند (یوسفی‌پور، و همکاران، ۱۳۹۵).

بر اساس پژوهش‌ها، تعهد دینی رابطه بین سبک دلبستگی اجتنابی و صمیمیت زناشویی را تعدیل می‌کند. (دماریس، ماهونی و پارگامنت، ۲۰۱۰)^۳ تعهد مذهبی می‌تواند به این شکل تعدیل‌کننده سبک‌های دلبستگی باشد که افراد برای جبران فقدان دلبستگی ایمن خود در کودکی یا بزرگسالی با اشکال و تصاویر مذهبی خود در کودکی یا بزرگسالی رابطه دلبستگی تشکیل دهند (لوپز، و همکاران، ۲۰۱۱). یکی دیگر از مؤلفه‌های مهم در زندگی انسان، سازگاری زناشویی است. ثبات و سازگاری زناشویی یکی از ملاک‌های موفقیت تعامل زوجین است (مندال^۴، ۲۰۱۴). سازگاری زناشویی^۵ گویای وضعیتی است که در آن خوشبختی و رضایت از یکدیگر، احساس غالبی است که زوجین در رابطه زوجیشان درک می‌کنند (شجاعی، جزایری، احمدی و فاتحی‌زاده، ۱۳۹۸).

عملکرد خانواده^۶ توانایی خانواده در هماهنگی یا تطابق با تغییرات ایجاد شده در طول

1. Worthington, E. L., Jr., Wade, N. G., Height, T. L., Mc Cullough, M. E., Berry, J. T., & Ripley, J. S.
2. Lopez, J. L., Riggs, S. A., Pollard, S. E., & Hook, J. N.
3. Damaris, A., Mahoney, A., & Pargament, K. I.
4. Mondol, J.
5. Marital adjustment
6. Family Function

حیات، حل تضادهای و تعارضها، همبستگی بین اعضا و موفقیت در الگوهای انضباطی، رعایت حد و مرز بین افراد و اجرای مقررات و اصول حاکم بر آن با هدف حفاظت از نظام خانواده و حفظ تعادل آن است (اسچولر، زیدر، مسترسون، مکدونال و هیچن برگ، ۲۰۱۷). پژوهش‌های مختلفی نیز در مورد رابطه بین سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده صورت گرفته است. پژوهش‌های بهارلو، صادقی فرد، امینی ناغانی و زمان پور (۱۳۹۴) نشان داد که عملکرد خانواده می‌تواند سازگاری زناشویی را پیش‌بینی کند. همچنین پژوهش بشاریپور و شیخ‌الاسلامی^۲ (۲۰۱۵) نشان داد که عملکرد خانواده و سازگاری زناشویی به صورت مثبت و مستقیم از یکدیگر تأثیر می‌پذیرند.

امروزه بسیاری از اندیشمندان و صاحب‌نظران بر این باورند که مذهب، تأثیرانکارناپذیری بر سلامت روح و جسم و دیگر ابعاد زندگی بشر دارد. تأیید چنین نقشی بین متغیرها، مکانیسم‌های تعیین‌کننده و اثرگذار بر عملکرد خانواده را به صورت دقیق شناسایی می‌کند. این یافته‌ها می‌توانند در دو سطح پیشگیری و درمان به طور مؤثر در حل مشکلات زوجین کمک کنند. بر این اساس، در پژوهش حاضر رابطه بین سبک‌های دلبستگی، تعهد مذهبی و سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده زوجین مورد بررسی قرار گرفت.

۲. شیوه اجرای پژوهش

۲-۱. روش پژوهش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است و داده‌های آن با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون و نرم‌افزار SPSS ۲۳ تجزیه و تحلیل شد.

۲-۲. جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری شامل ۲۰۰ نفر از دانشجویان متأهل دانشگاه فرهنگیان کرمانشاه بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و برحسب جدول مورگان انتخاب شدند.

1. Schuler, T. A., Zaider, T. I., Li, Y., Masterson, M., McDonnell, G. A., & Hichenberg, S.

2. Bsharpoor, S., & Sheykholeslami, A.

۲-۳. ابزار پژوهش

۲-۳-۱. پرسش نامه مقیاس دل‌بستگی بزرگسال

این مقیاس توسط هازن و شیور در سال (۱۹۸۷) تدوین شد. ضریب آلفای کرونباخ هریک از زیرمقیاس‌های ایمن، اجتنابی و دوسوگرا به ترتیب برابر با ۰/۷۹، ۰/۸۴ و ۰/۸۷ گزارش شده است که نشانگر همسانی درونی بالای مقیاس دل‌بستگی است. ضریب همبستگی بین نمره‌های آزمودنی‌ها در نوبت با فاصله زمانی دو هفته برای کل آزمودنی‌ها ۰/۹۲ محاسبه شد که نشانگر پایایی با آزمایی بالای این مقیاس است. (رحیمیان بوگر، نوری، عریضی، مولوی و فروغی مبارکه، ۱۳۸۶) در پژوهش حاضر، برای تعیین پایایی پرسش‌نامه از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای این پرسش‌نامه به ترتیب برابر با ۰/۸۶ و ۰/۸۹ بود که بیانگر ضرایب پایایی مطلوب آن می‌باشد.

۲-۳-۲. پرسش نامه تعهد مذهبی

این پرسش‌نامه توسط براهنی (۱۳۷۱) ساخته شده است که شامل ۲۵ سؤال در مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت می‌باشد. اعتبار این آزمون از طریق ضریب همبستگی با آزمون آپورت ورونون و لیندزی به دست آمده که برابر با ۸۰٪ است. (سرمستی و افشاری‌نیا، ۱۳۹۵) در پژوهش حاضر، برای تعیین پایایی پرسش‌نامه تعهد مذهبی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسش‌نامه برابر با ۰/۷۹ بود که بیانگر ضرایب پایایی مطلوب این پرسش‌نامه است.

۲-۳-۳. پرسش‌نامه سازگاری زن و شوهر

این مقیاس توسط اسپنیر ساخته شده و ابزاری ۳۲ سؤالی برای ارزیابی کیفیت رابطه زناشویی از نظر زن و شوهر یا هر دو نفری است که با هم زندگی می‌کنند. اعتبار نمره کل مقیاس با آلفای کرونباخ ۰/۹۶ است. در پژوهش ملازاده، منصور، اژه‌ای و کیامنش (۱۳۸۱) همسانی درونی این ابزار ۰/۹۵ به دست آمده است. (ثنایی، ۱۳۹۵) در پژوهش حاضر برای تعیین پایایی پرسش‌نامه سازگاری زناشویی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسش‌نامه برابر با ۰/۸۴ بود که بیانگر ضرایب پایایی مطلوب پرسش‌نامه یاد شده است.

۲-۳-۴. پرسش نامه عملکرد خانواده

این پرسش نامه شامل ۵۳ گویه است که توانایی خانواده را در سازش با خود وظایف خانوادگی و با یک مقیاس خودگزارش دهی می‌سنجد. ایشتاین و همکاران (۲۰۰۱) انطباق با بازنشستگی ۱۷۸ زوج را که در دهه شصت سالگی عمر خود بودند، مطالعه کردند. در پژوهش آنها روایی همزمان FAD با مقیاس روحیه متناسب با سن پیری فیلادلفیا و مقیاس رضایت از ازدواج لاک والوس توانست $0/28$ ($R = 0/53$) واریانس را به طور جداگانه برای هر یک از زوجین پیش بینی کند. بنابراین، این دو مقیاس پدیده‌های مربوط به هم را اندازه گرفت. در سنجش روایی پیشین، خانواده‌آزمایی FAD توانست $0/22$ واریانس را برای شوهران و $0/17$ واریانس را برای زنان پیش بینی کند. (رسولی، ۱۳۹۴) در پژوهش حاضر برای تعیین پایایی پرسش نامه عملکرد خانواده، از روش آلفای کرونباخ استفاده شد که برای کل پرسش نامه برابر با $0/87$ و بیانگر ضرایب پایایی مطلوب پرسش نامه یاد شده است.

۳. یافته‌های پژوهش

جدول ۱

میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد
سبک دلبستگی ایمن	۴۳/۵۲	۹/۵۴
سبک دلبستگی اجتنابی	۳۵/۸۵	۷/۸۵
سبک دلبستگی دوسوگرا	۲۹/۹۵	۷/۵۰
تعهد مذهبی	۶۸/۵۸	۱۱/۴۵
سازگاری زناشویی	۸۷/۱۶	۱۳/۰۱
عملکرد خانواده	۱۰۱/۹۲	۱۵/۶۲

جدول ۱ آمار توصیفی جنسیت شرکت‌کنندگان در پژوهش را نشان می‌دهد. از بین شرکت‌کنندگان در پژوهش، $52/04\%$ مرد و $47/96\%$ زن بودند. میانگین سنی افراد مورد آزمون $26/8$ سال بود.

جدول ۲

نتایج کولموگروف-اسمیرنوف برای بررسی پیش فرض نرمال بودن توزیع متغیرها

متغیرها	Z کولموگروف اسمیرنوف	سطح معنی داری
سبک دل بستگی ایمن	۰/۹۶	۰/۲۳
سبک دل بستگی اجتنابی	۱/۱۲	۰/۱۵
سبک دل بستگی دوسوگرا	۱/۱۰	۰/۲۵
تعهد مذهبی	۰/۶۳	۰/۴۶
سازگاری زناشویی	۰/۹۸	۰/۲۱

جدول ۲ نشان می دهد که سطح معنی داری آزمون کولموگروف-اسمیرنوف از مقدار ۰/۰۵ بیشتر است. بنابراین، پیش فرض نرمال بودن توزیع متغیرها رعایت شده است.

جدول ۳

ضرایب همبستگی بین سبک های دل بستگی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	ضریب همبستگی	سطح معناداری
عملکرد خانواده	سبک دل بستگی ایمن	۰/۴۹	۰/۰۰۰۱
	سبک دل بستگی نالیمن اجتنابی	-۰/۱۶	۰/۰۲۲
	سبک دل بستگی دوسوگرا	-۰/۱۸	۰/۰۱۲

نتایج جدول ۳ نشان می دهد که بین سبک دل بستگی ایمن با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل، رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. بین سبک دل بستگی نالیمن اجتنابی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه منفی معنی داری وجود دارد و بین سبک دل بستگی دوسوگرا با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه منفی معنی داری وجود دارد. به عبارت دیگر هرچه دانشجویان متأهل، سبک های دل بستگی ایمن داشته باشند، عملکرد خانواده بهتری نیز دارند و هرچه سبک های دل بستگی نالیمن اجتنابی و نالیمن دوسوگرا داشته باشند، عملکرد خانوادگی آنها ضعیف تر است.

جدول ۴

ضرایب همبستگی بین تعهد مذهبی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل

سطح معناداری	ضریب همبستگی	متغیر پیش بین	متغیر ملاک
۰/۰۰۰۱	۰/۳۶	تعهد مذهبی	عملکرد خانواده

جدول ۴ نشان می‌دهد که بین تعهد مذهبی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر، هرچه تعهد مذهبی دانشجویان متأهل بیشتر باشد، میزان عملکرد خانواده نیز در آنها بهتر خواهد بود.

جدول ۵

ضرایب همبستگی بین سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی	سطح معناداری
عملکرد خانواده	سازگاری زناشویی	۰/۴۴	۰/۰۰۰۱

جدول ۵ نشان می‌دهد که بین سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر، هرچه سازگاری زناشویی دانشجویان متأهل بیشتر باشد، میزان عملکرد آنها نیز بهتر خواهد بود.

جدول ۶

ضرایب همبستگی چندگانه متغیرهای پیش‌بین با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل با روش ورود همزمان و مرحله‌ای

روش	متغیرهای پیش‌بین	R	R ^۲	F	p-value	b	t	p-value
ورود همزمان	سبک دلبستگی ایمن	۰/۶۱	۰/۳۷	۲۱/۳۶	۰/۰۰۱	۰/۳۳	۸/۵۴	۰/۰۰۱
	سبک دلبستگی اجتنابی					-۰/۰۶	-۰/۵۹۶	۰/۶۲۱
	سبک دلبستگی دوسوگرا					-۰/۰۹	-۲/۸۳۵	۰/۱۴۱
	تعهد مذهبی					۰/۲۱	۴/۹۶۲	۰/۰۰۱
	سازگاری زناشویی					۰/۲۶	۵/۱۹۵	۰/۰۰۱
مرحله‌ای	سبک دلبستگی ایمن	۰/۴۹	۰/۲۴	۱۰/۹۵	۰/۰۰۱	۰/۴۹	۸/۳۹	۰/۰۰
	سازگاری زناشویی	۰/۵۵	۰/۳۰	۱۴/۵۲	۰/۰۰۱	۰/۳۶	۶/۳۶	۰/۰۰۱
						۰/۳۴	۵/۵۴	۰/۰۰۱
						۰/۳۳	۴/۸۵	۰/۰۰۱
	تعهد مذهبی	۰/۶۱	۰/۳۷	۲۱/۳۶	۰/۰۰۱	۰/۳۱	۴/۶۵	۰/۰۰۱
					۰/۲۸	۳/۹۵	۰/۰۰۱	

جدول ۶ نشان می‌دهد که پیش‌بینی عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل از روی متغیرهای سبک‌های دلبستگی (ایمن، نایمن اجتنابی و نایمن دوسوگرا) تعهد مذهبی و سازگاری زناشویی معنی‌دار است. متغیر سبک دلبستگی ایمن با ضریب بتای ۰/۳۳، متغیر

سازگاری زناشویی با ضریب بتای ۰/۲۶ و متغیر تعهد مذهبی با ضریب بتای ۰/۲۱ می‌توانند به‌طور مثبت و معنی‌داری عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل را پیش‌بینی کنند. همچنین مقدار R^۲ نشان می‌دهد که ۳۷٪ از واریانس عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل توسط متغیرهای یادشده تبیین می‌شود. نتایج تحلیل رگرسیون مرحله‌ای نیز نشان می‌دهد که متغیر سبک دلبستگی ایمن، سازگاری زناشویی و تعهد مذهبی به ترتیب پیش‌بینی‌کننده عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی، تعهد مذهبی و سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده دانشجویان متأهل انجام شد. نتایج نشان داد که بین سبک دلبستگی ایمن با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش‌های اصلی، صیادی و امان‌الهی (۱۳۹۱)، هنین، ساندرمن و اسپراگر^۱ (۲۰۰۹)، کرایتون^۲ (۲۰۱۰)، همسو می‌باشد. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که سبک دلبستگی ایمن، فضایی مطمئن همراه با امنیت برای افراد ایجاد می‌کند که در آن تعامل مثبت داشته‌باشند. از سوی دیگر، عملکرد بهتر خانواده نیازمند اعتماد و امنیت افراد در روابط با یکدیگر است. افراد با سبک دلبستگی ایمن می‌توانند هم در ارتباطات و کاهش تعارضات، و هم در سایر مؤلفه‌های عملکرد خانواده موفق باشند. لازم است که به ایجاد و رشد دلبستگی ایمن در دوران ابتدایی رشد توجه شود؛ چراکه این سبک دلبستگی در سال‌های بعدی رشد، پشتوانه‌ای برای سایر ارتباطات مهم از جمله ارتباطات در محیط خانوادگی و تحصیلی است. افراد با سبک‌های دلبستگی ایمن در خانوادهایی با مشکلات کارکردی کم، رشد می‌کنند و در سال‌های بعد که این افراد در کارکرد خانواده تأثیرگذار خواهند بود، تأثیر مثبتی در فرایند کارکرد خانواده ایجاد نموده و مشکلات کمتری را تجربه خواهند کرد.

به بیان دیگر می‌توان گفت که زوج‌هایی که سبک دلبستگی ایمن دارند، می‌توانند

درباره کیفیت و اثرات دلبستگی خود و مثبت و منفی بودن این ارتباط به طور منطقی بحث کنند. آنها اهمیت رابطه دلبستگی را در دوران کودکی تأیید می‌کنند. زوج‌های ایمن، تجسم مثبت و حمایتگر از چهره دلبستگی دارند. این تجسم مثبت، احساس خودارزشمندی و تسلط را در این افراد افزایش می‌دهد؛ آنها قادر خواهند بود عواطف منفی خود را به شیوه‌ای سازنده تعدیل کنند. کسانی که دلبستگی ایمن دارند بیشتر به دنبال روابط قابل اعتمادتر و پایدارتر هستند. سایر ویژگی‌های کلیدی دلبستگی ایمن در بزرگسالان شامل خودباوری زیاد، لذت بردن از روابط صمیمانه، جست‌وجوی حمایت اجتماعی و توانایی در به اشتراک گذاشتن احساسات با دیگران است. پژوهش‌ها نشان می‌دهد بزرگسالانی که سبک دلبستگی اجتنابی دارند، بیشتر پذیرای روابط جنسی اتفاقی و تصادفی هستند. دیگر ویژگی‌های متداول این افراد عبارت است از: ناکامی در پشتیبانی از دوستان و نزدیکان در خلال لحظات پراسترس و ناتوانی در به اشتراک گذاشتن احساسات، افکار و هیجانات با دیگران. زوج‌های با دلبستگی دوسوگرا به شدت نسبت به بیگانگان مشکوک هستند. این زوج‌ها هنگام جدا شدن از همسر خود ناراحتی زیادی نشان می‌دهند، اما با بازگشت آنها نیز به آرامش نمی‌رسند. در بعضی موارد، زوج‌ها ممکن است همسران خود را طرد کنند و به سراغ آنها نروند و یا به طور آشکار به آنها پرخاش کنند.

سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا نقش مهمی در بسیاری از ابعاد روان‌شناختی زوجین مانند رضایت زناشویی، تعهد زناشویی و استحکام بنیاد خانواده دارند. در روابط زناشویی، غیرقابل دسترس بودن هیجانی همسر، دلبستگی نایمن را ایجاد می‌کند که باعث افسردگی و خشم می‌شود. دلبستگی ایمن، سازگاری را تسهیل کرده و آشفتگی هیجانی را کم می‌کند، در حالی که دلبستگی نایمن، هم‌آشفته‌گی هیجانی ایجاد می‌کند و هم در توانایی فرد برای سازگاری در رابطه اثر می‌گذارد. برای اطمینان از اینکه نیاز به دلبستگی ارضا می‌شود، بزرگسالان در دسترس بودن همسر و توانایی او برای ارضای نیازها را بازنگری می‌کنند و شواهد دال بر غیردسترس بودن همسر، فقدان حمایت، فقدان عشق، صمیمیت یا طرد، باعث آشفتگی و شیوع سوءظن می‌شود. روابط دلبستگی همیشه وجود دارند و در سراسر چرخه زندگی فعال است. پیوندهای دلبستگی در زندگی

بزرگسالی ایجاد می‌شوند و بر فعالیت‌های مهم دوران بزرگسالی مؤثرند. دل‌بستگی در جوانی و بزرگسالی به عنوان روابط دوبه‌دویی تعریف می‌شود که در آن، همجواری با یک شخص ویژه، ترجیح داده می‌شود و دست‌یافتن باعث احساس ایمنی یا حفظ آن می‌شود. نتایج پژوهش حاضر، استمرار و تداوم سبک دل‌بستگی در چرخه زندگی را تأیید می‌کند.

یافته دیگر پژوهش حاضر نشان داد که بین تعهد مذهبی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر، هرچه تعهد مذهبی دانشجویان متأهل بالاتر باشد میزان عملکرد خانواده آنها نیز بهتر است. این یافته با نتایج پژوهش‌های بخشی‌پور، اسدی، کیانی و احمد دوست (۱۳۹۱)، محمدعلی‌پوری، محمدی، منصور و پورکریمی (۱۳۹۵)، دهقان تنها، آیتی و شهایی‌زاده (۱۳۹۲) و مولایی‌پارده، پیرفلک، مولایی‌پرده (۱۳۹۳) تناسب و همخوانی دارد. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که وجود باورهای مذهبی تأثیر زیادی در استحکام خانواده دارد. ایمان به خدا موجب هدف‌دار شدن نگرش فرد به کل هستی می‌شود و عدم ایمان به خدا موجب عدم انسجام و آرامش فرد و منشأ اختلاف در زندگی خانوادگی می‌گردد. اعتقاد مذهبی باعث صبر و بردباری، احساس همدلی و انعطاف‌پذیری در روابط با دیگران می‌شود. براساس مطالعات انجام شده یکی از عوامل کاهش دهنده تأثیر فشارهای زندگی، باورهای دینی و مذهبی است. کسی که خداوند و قرآن را هدایت‌گر و راهنمای زندگی خود بداند، مشکلات و ناگواری‌های زندگی را نیز آزمون و خواست و الهی می‌داند، در برابر عوامل فشارزا، امید به گشایش آنها در او باقی می‌ماند و آینده را روشن می‌بیند (شریفی، مهرابی‌زاده و شاهرخ، ۲۰۱۰). دین‌داری باعث صبر و بردباری، احساس همدلی و انعطاف‌پذیری در روابط با دیگران می‌شود. این ویژگی‌ها در روابط زن و شوهر نقش دارند و باعث رضایت زناشویی می‌شوند.

بسیاری از اندیشمندان و صاحب‌نظران بر این باورند که مذهب تأثیر انکارناپذیری بر سلامت روح و جسم و دیگر ابعاد زندگی بشر دارد. بنابراین، ضروری است تا علل ناسازگاری‌های زناشویی و عدم موفقیت در ازدواج‌ها و نقش عواملی مانند ویژگی‌های شخصیتی و جهت‌گیری مذهبی در سازگاری و رضایت زناشویی با دیدگاه آسیب‌شناسانه بررسی شود؛ زیرا عدم وجود جو سالم در خانواده از موانع اصلی انتقال آداب، رسوم، فرهنگ

وارزش‌های مثبت جامعه به نسل‌های بعدی است. دانشجویانی که اعتقادات مذهبی قوی‌تری دارند با موقعیت‌های استرس‌زا سازگاری بهتری ایجاد، هنگام بیماری سریع‌تر از افراد غیرمذهبی بهبود پیدا می‌کنند، میزان پایین‌تری از هیجانات منفی و افسردگی را تجربه می‌کنند، عملکرد تحصیلی بهتر و اضطراب کمتری دارند و از حمایت اجتماعی بالاتری برخوردارند. جهت‌گیری مذهبی درونی در واقع یک تعهد انگیزشی فراگیر است. بنابراین، مذهب برای فردی با جهت‌گیری مذهبی درونی، تعهدی برانگیزاننده و سرچشمه تمام تفکرات و حالات و رفتار خارجی است بدین معنا که هر کاری که فرد انجام می‌دهد و هر حال و تفکری که دارد، در ارتباط با عقیده مذهبی‌اش است و مذهب و امورات مذهبی او منشأ تمام انگیزه‌های زندگی وی خواهد بود. مذهب می‌تواند در مراحل ارزیابی اولیه عوامل تهدیدکننده زندگی و موجودیت شخص به عنوان یک عامل میانجی عمل کند. همچنین در مراحل ارزیابی مجدد و پس از وقوع مشکل، نقش تعیین‌کننده‌ای دارد و امیدواری و معنی‌جویی بیشتری را در فرد ایجاد می‌کند. مذهب در مرحله تفسیر رویدادها، روی نتایج و پیامدهای حاصل از عوامل استرس‌زا تأثیر می‌گذارد. کسانی که جهت‌گیری مذهبی قوی‌تری دارند، بهتر می‌توانند عوامل استرس‌زا را تعدیل کنند و در نتیجه سلامت روانی بیشتری خواهند داشت. در واقع اعتقاد به خدایی که در همه حال در کنار انسان است و در سختی‌ها و تنگدستی‌ها دست او را می‌گیرد و یاری‌گرونی است، باعث امید انسان به زندگی می‌شود. در شرایطی که وی با مشکلاتی مثل بیماری یا سختی‌ها مواجه شود قاطعانه می‌ایستد و از تمام توان خود استفاده می‌کند. چنین فردی به طور یقین از لحاظ سلامت روانی در جایگاه مطلوبی قرار دارد.

نتایج دیگر پژوهش نشان می‌دهد که بین سازگاری زناشویی با عملکرد خانواده در دانشجویان متأهل رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد. به عبارت دیگر هرچه سازگاری زناشویی دانشجویان متأهل بیشتر باشد میزان عملکرد خانواده آنها نیز بهتر است. این نتیجه با نتایج پژوهش سعادت‌ی شامیر، صنیعی و زارع (۱۳۹۷) تناسب و همخوانی دارد. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که خانواده، مؤلفه‌ای مهم و باارزش در حیات انسان است. خانواده یک نهاد اجتماعی است که پایه و اساس ارتباط انسانی را تشکیل می‌دهد.

با تشکیل خانواده، مرد و زن از طریق یک نیروی ناشی از غرایز آیین محبت و عشق به هم جذب می‌شوند. سازگاری زناشویی برون‌سازی زن و شوهر با یکدیگر، در هر مقطعی از زمان است و فرایندی است که در طول زندگی زن و شوهر به وجود می‌آید؛ زیرا لازمه آن، انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصیتی و ایجاد الگوهای مراوده‌ای است. سازگاری زناشویی بر بسیاری از ابعاد زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها تأثیر می‌گذارد، نقش والدین را تسهیل می‌کند، عمر زن و شوهر را زیاد نموده و باعث افزایش سلامتی، توسعه اقتصادی، رضایت بیشتر از زندگی، کاهش مشکلات روان‌شناختی، مدیریت بهتر تعارض، مهارت‌های بهتر ارتباطی و حل مسئله و مهارت‌های بهتر حل تعارضات می‌شود. بنابراین، احساس رضایت از یکدیگر یکی از نشانه‌های زندگی خوب و خوشبختی زوجین است. این احساس رضایت می‌تواند شامل سازگاری زناشویی، رضایت از اخلاق و رفتار، رضایت از شیوه برخورد و نوع زندگی و رضایت ظاهری از طرف مقابل باشد.

وجود مفاهیم مشترک دینی بین افراد خانواده، سبب تحکیم روابط خانوادگی و عملکرد مطلوب خانواده‌ها می‌شود. با توجه به فرهنگ دینی کشور در درجه اول، سوق دادن خانواده‌ها به سوی ارزش‌های دینی ضروری به نظر می‌رسد. بر این اساس، برپایی کلاس‌های آموزشی، فرهنگی، دینی و مراکز مشاوره خانواده برای آموزش خانواده در سطحی وسیع پیشنهاد می‌شود. همچنین با توجه به نتایج این مطالعه، امور فرهنگی دانشگاه‌ها با افزایش نگرش دینی پرسنل می‌توانند باعث افزایش عملکرد خانواده‌ها شوند. با توجه به اینکه سبک دلبستگی از مهمترین ویژگی‌های شخصیتی انسان‌هاست، باید تلاش شود که سبک دلبستگی ایمنی را در افراد جامعه ایجاد کرد؛ زیرا این سبک دلبستگی همواره بهداشت روانی و رضایت زناشویی را نیز افزایش می‌دهد. برگزاری کلاس‌های آموزشی مستمر برای زوجها با هدف بهره‌گیری از روش‌های دینی در تعاملات صحیح نیز از دیگر پیشنهادها کاربردی این پژوهش است. از جمله محدودیت‌های پژوهش حاضر عدم ورود برخی متغیرهای جمعیت‌شناختی مثل سن، تحصیلات و وضعیت اقتصادی و اجتماعی در پژوهش بود. همچنین این پژوهش بر روی دانشجویان دانشگاه انجام شد، بنابراین تعمیم آن به گروه‌های دیگر باید با احتیاط انجام شود.

فهرست منابع

۱. احمدزاده، مریم، فرامرزی، سالار، شمسی، عبدالحسین، و صمدی، مریم (۱۳۹۱). فراتحلیل بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی. *نشریه اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی*، ۷(۴۵)، ۳۷-۴۶.
۲. اصلانی، خالد، صیادی، علی، و امان‌الهی، عباس (۱۳۹۱). رابطه بین سبک‌های دلبستگی با کارکرد خانواده و سلامت عمومی. *نشریه روان‌شناسی و مشاوره خانواده*، ۲(۲)، ۱۶۳-۱۷۷.
۳. بخشی‌پور، باب‌الله، اسدی، مسعود، کیانی، احمدرضا، شیرعلی‌پور، اصغر، و احمددوست، حسین (۱۳۹۱). رابطه عملکرد خانواده با تعارضات زناشویی زوج‌های در آستانه طلاق. *نشریه دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*، ۲(۴۸)، ۱۱-۲۱.
۴. بهارلو، غفار، صادقی‌فرد، مریم، امینی‌ناغانی، شهریار، و زمان‌پور، ایمان (۱۳۹۴). پیش‌بینی سازگاری زناشویی براساس عملکرد ازدواج. *دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روان‌شناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی. مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی. تهران*.
۵. ثنایی، باقر (۱۳۹۵). *مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج*. تهران: بعثت.
۶. خجسته‌مهر، رضا (۱۳۸۴). *بررسی ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های اجتماعی، سبک‌های دلبستگی و ویژگی‌های جمعیت شناختی به عنوان پیش‌بین‌های موفقیت و شکست رابطه زناشویی در زوج‌های متقاضی طلاق و عادی در شهر اهواز*. پایان‌نامه دکتری روان‌شناسی. دانشگاه شهید چمران. اهواز.
۷. خجسته‌مهر، رضا، احمدی میلانی، منیژه، و سودانی، منصور (۱۳۹۳). نقش تعدیل‌کننده تعهد دینی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی ناپایمن و صمیمیت زناشویی. *نشریه روان‌شناسی معاصر*، ۱۹(۱)، ۴۳-۵۴.
۸. دهقان‌تنها، ریحانه، آیتی، محسن، و شهابی‌زاده، فاطمه (۱۳۹۲). کارکرد خانواده و جهت‌گیری مذهبی، ارائه الگوهای نگارش به ارتباط پیش از ازدواج و پیامدهای آن در دانشجویان دارای ارتباط و بدون ارتباط با جنس مخالف. *نشریه روان‌شناسی دین*، ۶(۳)، ۸۱-۹۵.
۹. رحیمیان‌بوگر، اسحق، نوری، ابوالقاسم، عریضی، حمیدرضا، مولوی، حسین، و فروغی مبارکه، عبدالرضا (۱۳۸۶). *رابطه سبک‌های دلبستگی بزرگسالی با رضایت و استرس شغلی در پرستاران*. *نشریه روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۱۳(۲)، ۱۴۸-۱۵۷.
۱۰. رسولی، آراس (۱۳۹۴). *تدوین معادله ساختاری کارکرد خانواده براساس امید به زندگی، صمیمیت و تعارضات زناشویی زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره شهر کرمانشاه*. رساله دکتری مشاوره. دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات. تهران.
۱۱. رضایوپرمیر صالح، یاسر، عینی، ابراهیم، آیین‌پرست، ندا، و حشمتی، فاطمه (۱۳۹۳). اثربخشی درمان مبتنی بر دلبستگی بر عملکرد خانواده مادران دارای سبک دلبستگی ناپایمن. *نشریه مطالعات روان‌شناسی بالینی*، ۱۵(۴)، ۱۰۵-۱۲۶.
۱۲. سرمستی، فاطمه، و افشاری‌نیا، کریم (۱۳۹۵). *رابطه سرسختی روان‌شناختی، تعهد مذهبی و کمال‌گرایی با تاب‌آوری روانی دانشجویان متأهل*. *دومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های کاربردی در علوم تربیتی و مطالعات رفتاری و آسیب‌های اجتماعی ایران*. تهران.
۱۳. سعادت‌تاشامیر، ابوطالب، صنیعی، ماندانا، و زارع، الهام (۱۳۹۷). اثربخشی زوج‌درمانی به روش گاتمن بر عملکرد خانواده و سازگاری زناشویی در زوجین متقاضی طلاق. *نشریه پژوهش توانبخشی در پرستاری*، ۲(۲)، ۱۰-۱۷.
۱۴. شجاعی، فاطمه، جزایری، رضوان‌السادات، احمدی، سید احمد، و فاتحی‌زاده، مریم‌السادات (۱۳۹۸). بررسی سازگاری زناشویی و عملکرد ازدواج براساس میزان تفاوت سطح تحصیلی در زوجین. *نشریه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۰(۳۸)، ۱۱۱-۱۳۴.
۱۵. صدیق‌ارفعی، فریبرز، رحیمی، حمید، و قدوسی، زینب (۱۳۹۳). *رابطه سبک‌های دلبستگی و سلامت روان در میان پرستاران*. *نشریه پرستاری ایران*، ۲۷(۸۸)، ۱۱-۲۱.
۱۶. صیدی، محمدسجاد، فلاح‌تفتی، ابوالفضل، صادقی، منصوره‌السادات، و رضایی، خدیجه (۱۳۹۱). نقش سبک دلبستگی و سازگاری زناشویی در سرسختی خانواده. *نشریه نسیم تندرستی*، ۱(۱)، ۳۹-۴۷.
۱۷. عبادت‌پور، بهناز، نوایی‌نژاد، شکوه، شفیعی‌آبادی، عبدالله، و فلسفی‌نژاد، محمدرضا (۱۳۹۲). نقش واسطه‌ای کارکردهای خانواده برای تاب‌آوری فردی و باورهای معنوی و دلزدگی زناشویی. *نشریه روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، ۳(۱۳)، ۲۹-۴۵.
۱۸. محمدعلی‌پوری، زینب، محمدی، علیزاده، منصور، لادن، و پورکریمی، جواد (۱۳۹۵). نقش دین‌داری در

کارکرد خانواده و بهزیستی روان‌شناختی کارکنان دانشگاه شهید بهشتی. نهمین کنگره بین‌المللی روان‌درمانی (اجلاس آسیایی در بستر ارزش‌های فرهنگی). تهران.

۱۹. مولایی پاره، برزو، پیرفلک، مهرداد، و مولایی پرده، علی (۱۳۹۳). رابطه عملکرد خانواده و جهت‌گیری مذهبی والدین با هوش معنوی فرزندان آنها. اولین کنگره ملی روان‌شناسی خانواده گامی در ترسیم الگوی مطلوب خانواده. تهران.

۲۰. یوسفی پور، ریحانه، کیمیایی، سید علی، و کارشکی، حسین (۱۳۹۵). پیش‌بینی کیفیت روابط زناشویی از روی متغیرهای تعهد مذهبی و سبک دلبستگی بزرگسالان در زوج‌های تازه مزدوج. نشریه علوم اسلامی انسانی، ۱۱(۱)، ۵۸-۶۸.

21. Basharpour, S., & Sheykholeslami, A. (2015). The relation of marital adjustment And family functions with quality of life in women. *Europe journal of psychology*, 11(3), 432- 453.
22. Besharat, M. A. (2012). Psychotherapeutic Foundations of Attachment Theory. *journal of Rooyesh-e Ravanashenase*, 1(1), 15- 38.
23. Condon, J., Corkindale, C., Boyce, P., & Gamble, E. (2013). A longitudinal study Of father-to-infant attachment: antecedents and correlates. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 31(1), 15-30.
24. Crayton, W. L. (2010). Attachment Style in College Students; Family Origins and Mental Health Correlates Annual Review of Undergraduate Research, School of Humanities and Social Sciences, School of Languages, Cultures, and World Affairs. *journal of College of Charleston*, 9, 204-226.
25. Damaris, A., Mahoney, A., & Pargament, K. I. (2010). Sanctification of marriage and general religiousness as buffers of the effects of marital inequity. *Journal of Family*, 31, 1255- 1278.
26. Hill, P. r. W., Mc Colclough, M. E., Sawyer's, J. P., & Larson, D. B. (2000). Conceptualization religion and spirituality: Points of commonality, points of departure. *Journal for the theory of social behavior*, 30(1), 51-77.
27. Lopez, J. L., Riggs. S. A., Pollard, S.E., & Hook, J.N. (2011). Religious commitment; adult attachment and marital adjustment in newly married couples. *journal of family psychology*, 25(2), 301-309.
28. Mondol, J. (2014). *Marital adjustment. extension of psychophysical well-being india*. LAP: Lambert academic publishing.
29. Salari Far, M. (2001). *Comparison of Mynvchyn and Islam family therapy about family, MS thesis in Psychology*. Tehran: Institute of Hoza Va Daneshgah.
30. Schuler, T. A., Zaider, T. I., Li, Y., Masterson, M., McDonnell, G. A., & Hichenberg, S. (2017). Perceived Family Functioning Predicts Baseline Psychosocial Characteristics in in U.S. Participants of a Family Focused Grief Therapy Trial. *Journal of Pain Symptom Manage*, 54(1), 126-131.
31. Sharifi, T., Mehrabi Zadeh Honarmand, M., & Shokrkon, H. (2010). Religious attitude And general health and patience in students of Ahvaz Islamic Azad University. *Journal of Andishe Va Raftar*, 11(1), 89-99.
32. Worthington, E. L. Jr., Wade, N. G., Height, T. L., Mc Cullough, M. E., Berry, J. T., & Ripley, J. S. (2003). The religious commitment inventory -10: development, refinement, and validation of a brief scale fr research and counseling. *journal of counseling psychology*, 50, 84-96.

